شنبه ۲۵ اسفند ۱۳۹۷ . شماره ۴۰۹۲
روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی خراسان رضوی
Sat.Mar.16.2019. No.4092
خراسان رضوی

در آستانه تعطیلات نوروزی، نگاهی به جاده‌های ناتمام استان انداختیم که لنگ اعتبارند

۲۰ راه نرفته

گزارش

محمد بهبودی‌نیا

استان خراسان رضوی به‌واسطه وسعت و رفت و آمد تعداد زیادی مسافر و زائر در ایام مختلف سال، جزو استان‌های پراهمیت به‌لحاظ برخورداری و بهره‌مندی از راه‌های مناسب استانی و بزرگراه‌هاست. از آن‌جا که همیشه تعداد زیادی پیامک گلایه‌آمیز درباره راه‌ها و جاده‌های استان به دست صفحه حرف مردم خراسان رضوی می‌رسد و ظاهرا راه‌های زیادی به واسطه تخصیص نیافتن اعتبار لازم، معطل و نیمه‌تمام مانده‌اند، باتوجه به این که در آستانه تعطیلات نوروزی و رونق رفت و آمد و سفرهای جاده‌ای در استان قرار داریم، امروز مرور فهرست‌واری خواهیم داشت بر پروژه‌های نیمه‌تمام راه‌سازی استان که نیازمند توجه بیشتر مسئولان استانی و کشوری است. «رضا پورمحمدی» رئیس اداره نظارت بر راه‌های اصلی استان خراسان رضوی و «عباسعلی مرادی» رئیس اداره نظارت بر راه‌های روستایی اداره کل راه و شهرسازی استان خراسان رضوی، ضمن در اختیار گذاشتن اطلاعات جامعی درباره وضعیت راه‌های استان، تایید می‌کنند: «پیمانکاران تقریبا در همه پروژه‌ها از راه و شهرسازی طلبکارند و تنها در معدود پروژه‌هایی مثل ساخت مسیرهای روستایی که از محل درآمدهای نفتی اعتبارات دارند، وضعیت نسبتا بهتر است.»

راه‌های اصلی ناتمامِ

مشهد-سرخس

این راه که جزو زیرمجموعه راه‌های اصلی استان است، توسط شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور از حدود ۱۵ سال قبل در حال ساخت است. طول این پروژه ۱۷۰ کیلومتر است که ۴۵ کیلومتر از ساخت و ساز آن باقی مانده، ۴۵ کیلومتری که جزو صعب‌العبورترین بخش‌های این مسیر به حساب می‌آید؛ ارتفاعات بیش از ۲۰۰۰ متری دارد و نیاز به ساخت تونل‌ها و پل‌های بزرگ است. ساخت هر کیلومتر از مسیر باقی مانده این پروژه که زیر نظر سه پیمانکار است، نیاز به شش میلیارد تومان اعتبار دارد. هم‌اکنون پیمانکار خصوصی ۱۵ میلیارد تومان برای کار هزینه کرده، منتها فقط حدود چهار میلیارد تومان از سوی اداره کل راه و شهرسازی استان، پرداخت شده است. یکی از مصوبات سفر اردیبهشت امسال ریاست جمهوری به استان خراسان رضوی، این بود که ۸۰ میلیارد تومان طی سه سال به ساخت این مسیر اختصاص داده شود که تا امروز، اعتباری ابلاغ نشده است. به‌طور کلی، اتمام این پروژه به ۱۵۰ میلیون تومان اعتبار نیاز دارد.

تربت جام-باخرز

ارتقای محور تربت جام-باخرز از مسیر فرعی به اصلی، از سال ۱۳۹۰ شروع شده و تا امروز ۶۰ درصد از مسیر به اتمام رسیده و بقیه آن نیز به تناسب اعتبارات ابلاغی، موکول به سال‌های آینده شده است.

درگز-دوغایی

با احداث راه درگز به دوغایی، عملا بخشی از گردنه‌های صعب‌العبور حذف و طول مسیر حدود ۶۰ کیلومتر کوتاه می‌شود. هم اکنون ۳۰ کیلومتر از این مسیر در حال شکل‌گیری و اجراست؛ قطعه اول با ۶۷ درصد پیشرفت و قطعه دوم با ۱۱ درصد پیشرفت در حال ساخت است. بر اساس برآورد تقریبی، برای تکمیل این پروژه به ۸۰۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز است. از طرفی پیمانکاران در حال انجام کار روی مسیر، حدود ۱۳ میلیارد تومان هزینه کرده‌اند و از راه و شهرسازی استان، مطالبات دارند. مهم است بدانیم این مسیر، یکی از محورهای ترانزیتی است که ارتباط استان و کشور را از طریق گمرک لطف‌آباد، به کشور ترکمنستان امکان‌پذیر می‌کند.

فریمان-چخماق

یک مسیر ۶۳ کیلومتری که در سال‌های گذشته ۴۴ کیلومتر آن ساخته و آسفالت شده است و بخش باقی مانده به طول ۱۹ کیلومتر، معطل تامین اعتبار است. قرار بر این بود که با ساخت این راه، یک مسیر فرعی هم از فریمان به زاوه شکل بگیرد و این دو شهرستان، به هم متصل شوند؛ اتفاقی که اگر بیفتد، بسیاری از مشکلات موجود جاده‌ای برای اهالی، حل خواهد شد.

تربت حیدریه-رشتخوار

یک جاده مهم که از تربت حیدریه شروع می‌شود و باخرز، تایباد، خواف، سه‌راهی نشتیفان و رشتخوار را به هم مرتبط می‌کند. طول این پروژه ۴۷۰ کیلومتر است و تاکنون ۴۵ درصد پیشرفت داشته. هم‌اکنون پیمانکاران پروژه، حدود ۱۲ میلیارد هزینه کرده‌اند و از راه و شهرسازی استان، مطالبه دارند. ظاهرا در صورت پرداخت مطالبات پیمانکاران، قطعات در دست ساخت در شش ماهه اول سال ۹۸ به بهره‌برداری می‌رسد. برای اتمام و تکمیل این پروژه هم، در سفر ریاست جمهوری به استان، ۴۰ میلیارد تومان مصوب شده بود که هنوز ابلاغ نشده است.

رباط سنگ-کدکن

ساخت ۱۵ کیلومتر از این مسیر ۳۰ کیلومتری، در سال‌های گذشته انجام شده و ۴/۵ کیلومتر آن هم، در ماه‌های اخیر زیر بار ترافیک رفت. هم‌اکنون ۱۰/۵ کیلومتر از اتمام و تکمیل این جاده باقی مانده که در سفر ریاست جمهوری به استان، ۱۵ میلیارد تومان برای تکمیل آن در نظر گرفته و مصوب شده اما به‌رغم گذشت ۱۰ ماه، هنوز ابلاغ نشده است.

راه‌های فرعی ناتمامِ

مسیر میامی

به دلیل وجود اماکن زیارتی و تردد قابل ملاحظه این مسیر، اصلاح این راه از سوی مسئولان استان، ضروری به نظر می‌رسد و طبق تصمیمات صورت گرفته، قرار بر این بود که موازی با این راه، یک راه فرعی احداث شود و به صورت یک طرفه زیر بار ترافیک برود. در سال ۱۳۹۵ از محل اعتبارات زیارت، ۵ کیلومتر از ساخت این راه در دستور کار قرار گرفت اما به علت قطع اعتبار یاد شده و با وجود پیشرفت ۶۵ درصدی، این مسیر هم به دلیل نبود اعتبار، بلاتکلیف و منتظر ابلاغ اعتبار مانده است.

نیشابور-کاشمر

اگر چه مسیر نیشابور-کاشمر از محل اعتبارات استان‌ها به راه اصلی ارتقا یافته اما به علت کاهش اعتبارات، روند اجرای پروژه فعلا متوقف شده است. مسیر یاد شده ۱۲۰ کیلومتر است و برای ارتقا به راه اصلی، به ازای هر کیلومتر به یک میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد.

سلطان آباد-شفیع آباد

این مسیر ۲۵ کیلومتری هم یکی دیگر از راه‌هایی است که به دلیل نبود اعتبار با مشکلاتی روبه‌رو شده و به‌رغم پیشرفت ۵۰ درصدی، به دلیل تامین نشدن اعتبار، بلاتکلیف باقی مانده و اجرای آن متوقف شده است.

بزرگراه‌های ناتمام استان

بزرگراه گلبهار-مشهد

این بزرگراه چهار خطه است که به دلیل حساسیت این مسیر، به شش خطه تبدیل خواهد شد. ۱۰ کیلومتر از مسیر از دو طرف تکمیل شده و ۱۰ کیلومتر در باند برگشت هم در دست اجراست. با وجود مطالبات شش میلیارد تومانی پیمانکار از راه و شهرسازی استان، پروژه فعال است و در صورت مساعدت و همکاری سازمان راهداری، ادامه پروژه در دستور کار است.

بزرگراه تربت حیدریه-رشتخوار-خواف-سنگان

طول این بزرگراه ۱۴۰ کیلومتر است که تنها ۲۱ کیلومتر آن (حدفاصل خواف-سلامی) در سال گذشته به بهره‌برداری رسیده و قرار بر این است باقی مانده مسیر، به‌صورت مشارکتی با وزارت صنایع و معادن، به‌شکل چند قطعه در سال‌های آینده به مرحله اجرا و بهره‌برداری برسد.

بزرگراه مهنه-گناباد

ساخت این بزرگراه هم اکنون توسط شرکت «ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور» در حال انجام است. ساخت یک قطعه ۲۰ کیلومتری به راه و شهرسازی استان سپرده شده که ۱۰ کیلومتر از آن به بهره‌برداری رسیده و ۱۰ کیلومتر باقی مانده هم در حال ساخت است. در مجموع تا چند روز آینده ۱۵ کیلومتر از این مسیر، زیر بار ترافیک خواهد رفت و در صورت پرداخت مطالبات پیمانکار، قسمت‌های باقی مانده هم در مدت کوتاهی به بهره‌برداری خواهد رسید.

بزرگراه تربت‌حیدریه-زاوه-باخرز

طی امسال، ساخت ۱۰ کیلومتر از این مسیر از سمت تربت حیدریه شروع شده و به تناسب ابلاغ و تخصیص اعتبارات، اجرایی خواهد شد و علاوه بر این، مسیر قدیمی زاوه به سمت باخرز به طول ۷ کیلومتر هم، به سازی شده و به زودی زیر بار ترافیک خواهد رفت.

بزرگراه مشهد-دوغارون

ساخت باند دوم مشهد به دوغارون به‌طول ۲۵۰ کیلومتر که شامل مسیرهای مشهد-فریمان-تربت جام-تایباد-دوغارون می‌شود، در سال ۱۳۸۴ شروع شده و بخش باقی مانده آن هم اکنون به دلیل کمبود اعتبار به کندی در حال پیشرفت است. تا امروز حدود ۶۰ درصد از این مسیر بهره‌برداری شده، ۵۵ کیلومتر در دست ساخت است و کلید ۶۵ کیلومتر دیگر، هنوز زده نشده. اگر برای ساخت هر کیلومتر این مسیر، دو میلیارد تومان اعتبار نیاز باشد، با احتساب قسمت در دست اجرا، برای تکمیل این بزرگراه حدود ۲۰۰ میلیارد تومان اعتبار نیاز است. تا امروز، راه و شهرسازی حدود ۳۰ میلیارد تومان به پیمانکاران پروژه بدهی دارد که از این رقم، تنها ۱۳/۸ میلیارد تومان آن، از محل بودجه مصوب، ابلاغ شده است.

بزرگراه سه‌راهی شادمهر-کاشمر-خلیل آباد-بردسکن-انابد

طول این بزرگراه ۱۲۰ کیلومتر است. ۱۵ کیلومتر آن، حدفاصل خلیل آباد و کاشمر به بهره‌برداری رسیده، سه قطعه در دست کار است که شامل ۲۵ کیلومتر می‌شود و با این حساب، ۸۰ کیلومتر این بزرگراه هنوز بلاتکلیف است. این پروژه هم در سفر اخیر رئیس جمهور به خراسان رضوی، شامل اعتبار ۹۰ میلیارد تومانی شد که هنوز ابلاغ نشده است. ساخت ۸۰ کیلومتر باقی مانده از این مسیر، به اعتباری حدود ۱۶۰ میلیارد تومان نیاز دارد.

بزرگراه طرقبه-شاندیز

بزرگراه دیگری که چند سالی است به دلیل نبود اعتبار هنوز به پایان نرسیده، راهی است که دو شهرستان طرقبه و شاندیز را به هم متصل می‌کند. ۷ کیلومتر از این بزرگراه ۱۲ کیلومتری ساخته شده و از ۵ کیلومتر باقی مانده، ۳/۵ کیلومتر در روزهای اخیر به مرحله آسفالت رسیده است. مشکل اصلی در مسیر ساخت و بهره‌برداری این پروژه، احداث پل روی دره بزرگی است که در این مسیر قرار دارد و حدود ۳۵ میلیارد تومان آب می‌خورد.

بزرگراه سبزوار-سلطان آباد

قرارداد این پروژه در سال ۱۳۹۰ بسته شد اما به علت کمبود اعتبار تا امروز پیشرفت ۲۵ درصدی داشته است. این بزرگراه هم جزو آن دسته پروژه‌هایی است که در سفر اردیبهشت ماه ریاست جمهور به استان خراسان رضوی، مبلغ ۱۵ میلیارد تومان برای اتمام آن مصوب شده ولی تا امروز به راه و شهرسازی ابلاغ نشده است.

بزرگراه سبزوار-اسفراین

طول این بزرگراه ۱۱۰ کیلومتر است که حدود ۵۵ کیلومتر آن، در حوزه خراسان رضوی است و بقیه آن در خراسان شمالی واقع شده. یک بزرگراه که سبزوار و جغتای و جوین را به هم مرتبط می‌کند و هم اکنون، ۲۵ کیلومتر آن مطالعه شده و برای شروع کار، منتظر ابلاغ اعتبار ۵۰ میلیاردی مشخص شده در سفر ریاست جمهوری به استان است.

بزرگراه رضوی

طول این بزرگراه ۱۵ کیلومتر است. ۱۱ کیلومتر از باند رفت، در سال‌های گذشته توسط آستان قدس رضوی ساخته شده و کار ۳۰ درصد از باند برگشت، پیش رفته و ۷۰ درصد باقی مانده جزو اولویت‌های راه و شهرسازی استان است. با توجه به تردد کامیون‌های حامل شن و ماسه در این محور، معمولا ترافیک سنگینی در این مسیر برقرار است و ساخت این بزرگراه کمک زیادی به حل این ترافیک می‌کند.

بزرگراه نیشابور-فیروزه

این بزرگراه ۱۵ کیلومتری، جزو پروژه‌های موفقی است که کار ساخت تقاطع فولاد آن به صورت کامل انجام شده و به بهره‌برداری رسیده است. ۸ کیلومتر آن در سال‌های گذشته ساخته و ۷ کیلومتر هم در یک دو سال اخیر تکمیل شده است. با این توصیف، ۹۵ درصد کار جلو رفته و ۵ درصد باقی مانده و بهره‌برداری، معطل تسویه مطالبه پنج میلیاردی راه و شهرسازی با پیمانکار است.

راه‌های ناتمام روستایی استان

در مجموع، طول راه‌های روستایی ناتمام استان، ۶۵۶۱ کیلومتر است که ۱۹۱ کیلومتر آن دارای قرارداد است و ۱۱۹ کیلومتر، در دست مناقصه. اعتبار مورد نیاز برای تکمیل راه‌های روستاهای بالای ۵۰ خانوار استان، ۴۱۷ میلیارد تومان و اعتبار مورد نیاز برای تکمیل راه‌های روستاهای بالای ۲۰ خانوار استان، ۷۲۰ میلیارد تومان است که از رقم ۱۱۳۷ میلیارد تومان، ۵۵/۸ میلیارد تومان مصوب شده اما فقط ۱۹/۶ میلیارد تومان، برای ساخت راه‌های روستایی استان ابلاغ شده است.